

KOOL	(Punkte)
ÕPILASE EES-JA PEREKONNANIMI	60p./
ÕPETAJA EES-JA PEREKONNANIMI	

Täidetakse trükitähedega

AJALOO OLÜMPIAAD
KOOLIVOOR
8.klass
15. jaanuar 2008 a.

ABSOLUTISM (1600-1789)

1. 17. sajandi keskpaigas olid Euroopa riikides erinevad valitsemisvormid. Täida tabel.Riigid: Inglismaa, Prantsusmaa, Hispaania, Rootsi, Madalmaad, Šveits, Veneetsia, Venemaa (8 punkti).

Valitsemise vorm	Absoluutne monarhia	Parlamentaarne monarhia	Vabariik
Riigid			

2. Milline dünastia on loetelus üleliigne? (2 punkti)

- a) Hohenzollernid
- b) Romanovid
- c) Habsburgid
- d) Rjurikovitšid

Põhjenda oma arvamust.

3. Defineeri mõiste absolutism, mainides vähemalt 2tunnust (3 punkti).

Absolutism -

Tunnused –

1. ....
2. ....

4. Kaheksateistkümnnes sajand oli manufaktuuride õitsengu sajand. Euroopas avati neid sadade kaupa. Manufaktuuri avamine Läänes eeldas järgmist tegevuskava: (2punkti)

1. Turu olukorra analüüs: Turu vajaduste väljaselgitamine ja seega tulevase manufaktuuri profiili määramine
2. Kapitali otsing (ettevõtja isiklikud säästud, tavaliselt kogutud kauplemisest, laen pangas jne.)
3. ....
4. ....
5. Valmistoodangu realiseerimise korraldamine läbi jae- ning hulgimüügi asutuste.

Täienda tegevuste etappe.

5. Kellest käib jutt? Kirjuta nimi kirjelduse kõrvale. (7 punkti)

1. ....«Euroopa loeb imestusega tema kirjavahetust filosoofidega, mitte nende vaid tema suhtes. Milline mõtete ja teadmiste rikkus, milline läbivus. Peene mõistus, tundelisus ja väljendus.»
2. .... Oli Joseph Haydeni õpilane ning erinevalt temast ja Mozartist oli tunnistatud geeniuks, kes sai endale lubada hästi elada oma teoste ja esinemiste honoraridest.
3. ....kohta „Ma vestlesin temaga pikalt, kuid enam uudishimust kui kasust. Kui ma teda usuksin, siis oleks vaja kogu minu impeerium ümber korraldada, hävitada seadusandlus, valitsus, poliitika, rahandus ja neid asendada võimatute unistustega.»
4. ....Tema muusikaline anne avanes juba varajases nooruses. Oli virtuooslik viiuldaja, klavessiini mängija, organist ning dirigent. Oma kaasaegsete juttude kohaselt omas fenomenaalset muusikalist kuulmist, mälu ja improvisatsioonivõimet. Tema „Võlulööb“ on ere näide inimesest kui Maailma kroonist.
5. ....Tema eelistas mitte kedagi uskuda, mis tekitas ümbritsevate seas hirmu ja arusaamatust. „Igaüks, kes saab teada minu mõtteid, peab surema”, - rääkis ta. Tema omadused: osavus ja kavalus kompromisside seadmisel, kannatlikkus, võimu juurde pürgimine. „Minu esimeseks eesmärgiks oli kuninga suurus, minu teiseks eesmärgiks oli kuningriigi võimsus”, - ta rajas absolutismi alused, mis lõplikult rakendusid Louis XIV ajal.
6. ....Poliitik ja Prantsusmaa esimene minister (alates 1642). Astus ametisse peale kardinal Richelieu surma. Oma kaasaja memuaarides ta oli kaval ja küüniline inimene, kuid andekas ja haritud. Tema raamatute kogu pani aluse rahvusraamatukogule.
7. ....Prantsuse kuninga Louis XV ametlik armuke. Omandas suurepärase hariduse, tundis hästi muusikat, joonistas, laulis, mängis laval, etles. Ta suunas Prantsusmaa välis- ja sise poliitikat, süvenedes kõikidesse riigielu-pisiasjadesse, soosis teadust ja kunsti.

6. Vali toodud monarhide loetelust üleliigne ning põhjenda, miks ta ei sobi. (2 punkti)

Friedrich II (Preisimaa), Joseph II (Austria), [Katariina](#) Suur (Venemaa),
[Louis](#) XVI (Prantsusmaa), [Gustav](#) III (Rootsi)

Ei sobi .....

Põhjendus.....

.....

7. Selles linnas saab avastada suurepäraseid näiteid barokkstiilis ehitistest: Belvederi loss, Schönbrunni loss, Karlskirche või Josefplatz. Mis linn see on? (1 punkt)

8. Tõmba õigele vastusele joon alla.

8.1 Palee ja pargi ansambel Sanssouci asub kaasajal selle riigi territooriumil: (1 punkt)

- a) Saksamaa
- b) Prantsusmaa
- c) Austria

8.2 Absolutism tähendab ka : (1punkt)

- a) Türania
- b) Isevalitsus
- c) Protektoraat
- d) Diktatuur

9. Kellele valgustajatest (Voltaire, Montesquieu, Diderot, Jean – Jacques Rousseau, John Locke, Thomas Hobbes) kuuluvad järgmised mõtted ühiskonna arengust? (5 punkti).

1. ....väitis, et kui riik võtab endale vastutusi kodanike kaitseks, siis viimased peavad olema koostöös ühisele healole, alludes oma huvidega üldistele seadustele. Ta põhjendas väga hästi vabariiklikku riigikorraldust monarhistliku ees, see võimaldaks demokraatlikku valitsemist riigis. "Ühiskondlikust lepingust ehk Riigiõiguse põhiprintsiibid" autor.
2. ....mõtestas võimu jagamise ja mõtte sellest, et iga riigi eesmärgiks oleks riigi vabaduse vormi säilitamine seaduslikkuse põhjal. «Seaduste vaimust», «Pärsia kirjad».

3. ....Filosoof-valgustaja ja dramaturg, «Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers» asutaja ja kirjastaja.
4. ....eristas esimesena kolme peamist inimõigust; õigus elule, õigus vabadusele, õigus omandile.
5. ....- Valgustuse monarh – tema poliitiline ideaal oli ellu viidud erinevates kujudes: Henri IV näol (poemis «[La Henriade](#)») „tundliku” tsaar-filosoofi Teukreuse (tragöödias „Minose seadused”) seades endale ülesandeks „valgustada inimesi, nende alluvate moraali pehmemdamine, muuta tsiviliseeritaks metsik riik”, ja kuninga don Pedro (samanimelises tragöödias), traagiliselt hukkunud võitluses anarhistlike feodaalidega põhimõtte nimel, väljendusdes Teukreuse sõnades: „Kuningriik – suur perekond isaga eesotsas. Kes omab teist ettekujutust monarhist, see on süüdi inimkonna ees”.

10. Määra mõiste ja seletuse vaheline seos. Märgi number tabelisse.

(7 punkti)

a) maksud kaupadele ja teenustele, seatud kesk – ja kohalike võimude poolt kauba hinna ja teenuste tariifi lisamisel sõltumata maksumaksja tuludest	
b) tööstuse ja kaubanduse arenemise soodustamine väliskaubanduse positiivse bilansi järgimisel	
c) riigi majanduspoliitika, mis on suunatud siseturu kaitsele välismaa konkurentsi eest	
d) kohustuslikud maksed, mida peab kinni riik kinnisvaratulust	
e) filosoofiline suunitus, mis tunnustab mõistust teadmiste ja inimeste käitumise aluseks kõikide inimese eluliste püüdluste tõesuse kriteeriumiks	
f) müstiline vool protestantismis (eriti luterluses) 17. lõpus ja 18. sajandil, mis seadis religioosse tunde-religioosest dogmast tähtsamaks	
g) ajutine riigipea kohustuste täitmine kollegiaalselt või ainuisikuliselt troonipärija alaealisuse, haiguse või monarhi puudumise juhtumitel	

1. Otsesed maksud	7. Regentlus
2. Proteksionism	8. Restauratsioon
3. Merkantilism	9. Protektoraat
4. Kaudsed maksud	10. Deism
5. Ratsionalism	
6. Pietism	

11. Täida tabel.

(2 punkti)

<i>Riik</i>	<i>Poliitikud</i>	<i>Merkantilismi poliitika Peamised väljundid</i>
<i>Austria</i>		<i>Reglementeeritakse milliseid kaupu toota, milliseid importida, kirjutatakse ette teatud toodangu standardid.</i>
<i>Preisimaa</i>		<i>Toetas kaubandust ja kodumaist tootmist, piiras mõisnike omavoli talupoegade suhtes, et vältida peamiste maksumaksjate vaesumist.</i>

12. Kas väide on õige või väär? (jah/ei). Lisa vääradele variandile õige.

(10 punkti)

	Jah/Ei	
1. Vestfaali rahuga lõppes Kolmekümneaastane sõda (1648)		
2. Seoses Põhjasõjaga (1700 – 1721) läksid Eestimaa ja Liivimaa Rootsi alluvusse.		

3. Rootsi kuningas Gustaf II Adolf ei võtnud aktiivselt osa Kolmekümneaastasest sõjast.		
4. Prantsuse kuningas Louis XIV eelistas rahumeelset välispoliitikat ja ei tahtnud tülitseada Austria Habsburgitega.		
5. Preisimaa kuningas Friedrich II ja vene keisrinna Katariina Suur elasid samal ajal.		
6. 18. sajandil muutus Austria mitmerahvuslikuks riigiks.		
7. Maria Theresia, kes juhtis riiki aastatel 1740 – 1780, kuulus Habsburgite dünastiasse.		

13. Töö pildiga.

(4 punkti)

Antonis van Dycki maal „Pereportree” (1618 – 1621)

Milliseid iseloomulikke 16.-17.saj. alguse moe detaile võib märgata pildil olevate isikute kostüümides?

.....

.....

.....

14. Töö piltidega.Vasta küsimustele.
(5 punkti)

Arhitektuuri mälestised

A

Arhitektuurimälestis:

.....

Linn.....

.....

Arhitekt:

.....

B

Arhitektuurimälestis:

.....

.....

Linn:

.....